

รายงานการวิจัย

เรื่อง

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการและความคาดหวัง
ของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มานะ รักษ์วงศ์

รายงานการวิจัยนี้ ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิจัย
จากเงินรายได้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ประจำปีงบประมาณ 2559 รหัสโครงการ TTM590617S

บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการและความคาดหวังของนักศึกษา
คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ผู้วิจัย นายมานะ รักษ์วงศ์

หน่วยงาน คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ปีที่ทำวิจัย พ.ศ. 2559

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง ศึกษาความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ และเปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริงกับความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1, 2, 3, 4 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 281 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96 และแบบสอบถามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการที่คาดหวัง มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ t-test, F-test และ LSD

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง ด้านการให้คำปรึกษา ด้านความรู้และทักษะของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านบุคลิกภาพของอาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับมาก และมีความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านความรู้และทักษะของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านบุคลิกภาพของอาจารย์ที่ปรึกษา มีความคาดหวังในระดับมาก คือ ด้านการให้คำปรึกษา จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง และความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และมีความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 นักศึกษาชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 มีความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริงกับความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05

คำสำคัญ : บทบาท, ความคาดหวัง, อาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ

Research Title Roles of Academic Advisors and the Expectations of Traditional Thai Medicine Students, Prince of Songkla University

Researcher Mr. Mana Rakwong

Affiliation Faculty of Traditional Thai Medicine

Year 2016

Abstract

The goals of this research were to study and compare the role of academic advisors to student expectations of advisors. Responses were collected from two hundred eighty-one first, second, third, and fourth year students of the Faculty of Traditional Thai Medicine, Prince of Songkla University. The instrument was a questionnaire of the role of academic advisors which the coefficient of reliability was 0.96 and a questionnaire of students' expectations of the role of academic advisors where the coefficient of reliability was 0.97 Data was analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, T-test, F-test, and LSD

The results showed that students' opinions on the role of academic advisors including counseling, knowledge, skills, and personality of advisors were at elevated levels as well as the expectations of roles as academic advisors and personality of advisors being at the highest level. Analysis of the expectations of counseling also proved to be at an elevated level. The comparison between students' opinions toward roles of academic advisors to the expectations of the roles of academic advisors found no variance of student sex for the opinions on the role of academic advisors and the expectations of the role of academic advisors based on a 0.05 level significance level. Differences in student academic levels scored at a 0.05 level of significance, for the expectations of the role of academic advisors, but differences in roles of academic advisors was at a 0.05 level of significance. In conclusion, comparison of roles of academic advisors to expectations of roles of academic advisors, was at differences of 0.05 level significance level.

Keywords: Roles, Expectations, Academic Advisors

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้ สำเร็จได้ด้วยได้รับความร่วมมือและความกรุณาจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะบุคคลต่างๆ ที่มีส่วนร่วมต่อความสำเร็จของงานวิจัย ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สุเทพ สันติวรานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุใจ ส่วนไพโรจน์ และอาจารย์มะลิ ศรีชู ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข ขอขอบคุณนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทั้ง 4 ชั้นปี ที่กรุณา สละเวลา ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามการวิจัย ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ทุกท่านที่มีส่วนสำคัญต่อ ความสำเร็จของการวิจัยครั้งนี้

มานะ รักษ์วงศ์

กรกฎาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมุติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
นิยามศัพท์	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการ	8
บทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการ	8
คุณลักษณะของอาจารย์ที่ศึกษา	23
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง	29
ทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง	29
ความหมายของความคาดหวัง	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
3 การดำเนินการวิจัย	45
กลุ่มตัวอย่าง	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
การวิเคราะห์ข้อมูล	47

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง และความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเพศชายและเพศหญิงที่มีต่อ บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง และความคาดหวังต่อ บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3, 4 ที่มีต่อ บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง และความคาดหวังต่อ บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ	60
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ ที่ปรึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริงกับความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านวิชาการ	63
ความคิดเห็นอื่น ๆ ของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง และความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ	64
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	103
สรุปผลการวิจัย	103
อภิปรายผล	106
ข้อเสนอแนะ	108
บรรณานุกรม	109
ภาคผนวก	114
ก ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาในแบบสอบถาม	115
ข การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาในแบบสอบถาม	117
ค ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	123
ง แบบสอบถาม	129
ประวัติผู้วิจัย	136

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะการแพทย์แผนไทย ปีการศึกษา 2555, 2556, 2557	2
2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามชั้นปีของนักศึกษา	45
3 เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล	47
4 เกณฑ์ในการแปลความหมายส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	47
5 จำนวนแบบสอบถามที่จัดส่งให้กลุ่มตัวอย่างและจำนวนที่ได้รับกลับคืน	49
6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป	50
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง และความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการ ในด้านให้คำปรึกษา	51
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง และความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการ ในด้านความรู้และทักษะของอาจารย์ที่ปรึกษา	54
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง และความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการ ในด้านบุคลิกภาพของอาจารย์ที่ปรึกษา	56
10 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเพศชายและเพศหญิงที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง จำแนกเป็นรายด้าน	58
11 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเพศชายและเพศหญิงที่มีความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายด้าน	59
12 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3, 4 ที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง จำแนกเป็นรายด้าน	60
13 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3, 4 ที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง ในด้านการให้คำปรึกษา	61
14 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3, 4 ที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง ในด้านความรู้และทักษะของอาจารย์ที่ปรึกษา	61
15 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3, 4 ที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง ในด้านบุคลิกภาพของอาจารย์ที่ปรึกษา	62

- 16 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3, 4 ที่มีความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายด้าน 62
- 17 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการ ที่ปฏิบัติจริงกับความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายด้าน 63
- 18 ค่าความถี่ของความคิดเห็นอื่น ๆ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง และความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายด้าน 64
- 19 ค่าความถี่ของความคิดเห็นอื่น ๆ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง และความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายด้าน 74
- 20 ค่าความถี่ของความคิดเห็นอื่น ๆ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง และความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายด้าน 84
- 21 ค่าความถี่ของความคิดเห็นอื่น ๆ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการที่ปฏิบัติจริง และความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ศึกษาด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายด้าน 93

สารบัญญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
2 ความคาดหวังของบุคคล	31